

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, február 24.

Munka előtt.

Amit szemé-szája kívánhatott Széll Kálmánnak, azt mind megkapta és pedig hamar kapta meg, ami pedig tudvalevőleg kétszeresen számít.

Az alku pontok rendezve, elfogadva, szövegezve vannak, a kabinet összeállítva, mindez jó formán egy nap alatt s ha fel megy Bécsbe ő is elmondhatja a Cézár jelentését: jöttem — láttam — győztem. Kinevezését fogja visszahozni, kabinetjét fogja bemutatni legközelebb a parlamentben.

És aztán!?

Jön a régi slendrián, vagy új éra kezdődik?

Egészen át ment a köztudatba, amit mostanában még jobban igyekszik szuggérálni a kormány fizetett sajtója, hogy a parlamentben a kormány és pártjának dolga a hatalmat gyakorolni, Apponyinak szép díkeziókat mondani, az ellenzéknek pedig egyedüli helye és lehető joga a nemes ellenőrzés.

De hogy ezek közül valamelyik még azt merje álmodni, hogy valaha hatalomra kerülhet, az lázadás és utópiának volt feltüntetve.

Ennek nem szabad így maradnia, mert nemzeti közérzésünk teljesen megkorhad.

Nézetünk szerint a magyar politikának csak két lényeges pontja van, a külpolitikát illetőleg a magyar faj védelme

és a belpolitikában pedig a magyarságot alkotó népnek minden téren való emelése.

Minden egyéb másodrendű dolog, sőt ha ennek a két axiómának a rovására történik valami, az bűn a haza ellen, az idegen, a más nyelvű is boldogulhaszon köztünk, az helyes, de hogy a mi rovásunkra boldoguljanak, az türehetetlen, mert minden idegen jön ha jó az idő, tovább megy ha zordra válik felettük, csak nekünk szól az ítélet: »Itt élned haldnod kell.«

Erős és tiszta nemzeti politikára van tehát szükségünk, nem liberálisra se nem reakzionáriusra stb. lejárt, száz mondója által kilenczven által nem értett jelszavu pártokra.

A nemzeti politikának fent nincs el-lensége. Idáig sem elvették, csak átvették némely megvalósítható aspirációinkat, mert felkínálták, kéretlenül is a hatalmon maradás érdekében s ilyen átadás után hoztak a szenálók vásárfiát a nemzetnek, csinos apróságokat, melyeknek örültünk áldott naivságunkban s magyar ember se nem kérde se nem törődik az árával annak, ami tetszik neki.

Bent pedig az országban erős kézzel — mert keztyűvel csak udvariaskodni lehet — még mindig rendbe szedhető ami baj akad, csak megalkuvás nélkül tessék keresztül vinni mindenkivel szemben a dileumát vagy — vagy.

A magyar nép érdekében már gyökeresebb reformokra van szükség.

Az államalkotó magyar faj agrárpolitikát kíván és a kisipar védelmét. Ha

csendörgolyó lázongóba akadt, az mindig magyar test volt. Ez minden hosszabb szó beszéd nélkül bizonyítja, hogy ennek a fajnak van legtöbb nyomorusága és érdekeinek legkevesebb védelme.

A pártoknak tehát nem közjogi, hanem nemzeti alapon kell megalakulniok.

Megbízható kormány és élénk köz-tudat mellett összes aspirációink kiépíthetők a mostani közjogi alapon is, hisz az egész mostani harc alatt is az ellenzéknek a 67-es törvények betűjére való hivatkozás adta meg a diadalt.

A képviselőket a nép válassza, ne a pártok küldjék a választók nyakára és ne sujtásos utópiákat, hanem elérhető célokat adjanak képviselői programmal.

Nem szónoki remekekre vagyunk kíváncsiak, hanem a legszürkébb reális programokat várjuk, melyekből nem a pártok diadala, hanem a nemzet megerősödése származzék.

Nem a haza van most veszélyben, hanem a nép nyomorog.

Nem közjogi változásra van szükség, hanem belpolitikai reformokra.

P—y.

A jászberényi diploma.

Ma vette át báró B á n f f y Dezső az utolsó bizalmi nyilatkozatot. Ez a bizalmi diploma ugyan nem sokat mond, mert 55 városatyja megappellálta, — de így is mutatja azt, hogy a Bánffy által alkalmazott választási eszközökkel mennyire

te nyugodt és boldog voltál és dehogy is gyanusítottál volna valakit.

Korán szoktál felkelni mindig, hanem akkor egyszer már épen nem tudtál tovább aludni. Ugy örültél mint a gyerekek és felvetted magadra a szép zsinóros magyar ruhádat a két vitézségi érdemjellel, a mit akkor kaptál régen, a miről olyan sokat tudtál mesélni. Mesélni, — mert hisz' ugy szoktátok ti, — mondják, valahányszor elisméltétek, mindig toltok hozzá valamit, hogy utoljára vajmi kevés igaz marad belőle. Nem, de én hittem neked édes öreg és lelkesültem a meséden és szerettem volna megcsókolni a két fehér pillát, a két szemedet, a melyben olyankor ott ragyogott ama letűnt szép kor minden csodája, minden bizarrsága.

Elvitted magaddal s most szelíden takar be a száraz levél s fejjádra látott köt a pók.

Egy héttel azelőtt történt. Mondom még süttött a nap s a virágok is nyíltak. A melleden megfeszült a zsinóros atilla s te magad hajtottad a sárgát. Gyönyörű trappban, hogy utánatok fordultak a városon keresztül. Ugy érezted, új erő szállt a karodba s a szíved fiatalon dobog és a fehér hajad, a mit reggel a tükr előtt gondosan végigsimítottál, — csak komédia. Jobbra át! — kanyarodj! — hangoz a földben a magad szava, a hogy egy fiatal bátor hadnagyot vezényeltél egykor, a ki most már generális, de téged a főhadnagyot még mindig nagyobb urnak tart. És a generális most eljön, hogy meglátogassa a derék főhadnagyt. Eljön és itt lesz mindjárt ebben a pillanatban. Már föltűnt távolról a gőzmasina

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Öregek.

Irta: Prigl Olga.

A multkor még láttam és nem gondoltam volna, hogy utoljára. Olyan szép, egészséges volt, hogy azt hittem nem cserélne egyikőnkkel se és mennyit evett! — aztán közbe anekdottázott. Persze szegénynek gyöngye volt már az emlékező tehetsége s csak bizony ugyanazt mondta el a mit tegnap meg tegnapelőtt. Az unokái össze is mosolyogtak s a menyé türelmetlenül rakogatott az asztalon. Az öreg hosszú pauzákkal spékelt meg a mondókáját s végül mint a jó szónok, körül nézett a hallgatóságon, hogy a várakozásra megadja a esattanósát. Tudjuk már előre, mi lesz, de azért nagyot neveltünk udvariasságból és az öreg is kaczagott velünk, hogy szinte belepirosodott.

És most hallom, hogy meghalt. Csúnya, lueskos napon temették, a ködtől alig láttak s a halottas kocsit is úgy megdöcöztetett édes szegény öreg, minduntalan belezökkenve a sáros mély vágásba. Sok, sok kocsit haladt még utánad és törülgették a bentülők a szemeket, de nem épen a könyeik miatt. Óh Istenem, hiszen jól jártál, az öregeknek ott a helyük. Elrejtőzni szépen a föld alatt, a hol már nem vagy utjába senkinek, a hol az apró kis földi bogárkák nem gunyolnak ki érte, hogy egyszerre úgy elhallgattál. Ók fel-feljárnak még a

nagy világba és regélni fognak olykor neked, mikor perczegtetve végigsétálnak a koporsódon. A sírkövedről, melyet a minap fognak felállítani, a szalagos koszorúidról, a melyek minden esztendőben kivándorolnak a temető-örmé dohos kamrája faláról a te sírodra s a hol egy esztendőben egyszer neked is meggyújtják a megemlékezés vékony gyertyaszálait. De te szégyelni fogod magad akkor is, mint utoljára, a mit nem tudnak veled elfelejtetni a perczegő kis bogárkák.

Ősz volt, barátságos szép ősz. A nap ugy süttött mint tavasszal és a kertben egyre-másra nyíltak a nyári virágok. Olyan volt ez az ősz, mint a te szíved édes öreg. Hogy nem tudták ezt azok, a kik legközelebb állottak hozzád, a kik igen sokszor panaszkodtak másoknak, hogy zsarnok vagy, önféjű vagy, hogy csak az a jó, a mit te tartasz annak. Hát édes Istenem, persze hogy nem tetszett a finom uri kis menyednek, mikor ugy véletlenségből elszórtad a szivarod hamuját a drága szép szőnyegén és aztán ilyen önféjűség, — hogy az ebédlőbe is utánad kellett cipelnem a gyékényes karosszékedet, a mit nem hagytál még fel se bolondítani a himzett takarókkal. Csak a kis pehelyvánkost nem adtad róla a megfakult virágos katon huzattal, a mi még az elköltözött édes öreg társadnak a keze munkája. És Istenem, ha jó gazdának tartottad magadat, — hát ezen se lehet csodálkozni. Sokat éltél már és sokat tanultál, nem a könyvekből, hanem magadon, a sokszor keserű tapasztalásból.

Előtted ám ezeket mind nem mondták és

meglehet hiúsítani a népakarat igazi megnyilatkozását.

Bánffy a diploma átvételénél politikai beszédet mondott. Ismételt is hangsúlyozta, hogy óvatós lesz — tekintettel a helyzetre — nyilatkozatában. Ez az óvatosság nem igen látszik meg rajta.

A nyilatkozatnak két pontja kelt fel-tűnést. Egyik az, hogy beismeri, lemondása elhárította az alkotmány veszedelmét. Ha későn is, de szép a beismerés az »utolsó alkotmányos miniszterelnök«-től. A másik, amelyben Apponyit támadja, arra vall, hogy magasan lobog még szívében a bosszu lángja és arra, hogy félre ismeri a jászberényi diszoklevél értékét.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök ma délelőtt Jászberény városának harmincz tagu küldöttségét fogadta, a mely a miniszterelnöknek a Jászberény város diszpolgárává történt megválasztásáról szóló oklevelet nyújtotta át. A küldöttség nevében, mely a miniszterelnököt beléptekor lelkesen megéljenzte, Török Aladár polgármester a következő üdvözlő beszédet intézte Bánffy Dezső báróhoz:

Nagyméltóságú Uram! A jászokunk egyházi székvárosa, Jászberény hálados tiszteltet és hazafui örömmel látta Nagyméltóságodnak mindenkor a haza javára irányuló áldásos működését, melynek minden tényéből a hazafiai önzés és azon remény fejlődhetett, hogy együttes bizalomteljes munkával egymás között erre a hazára egy szebb jövő fog virradni. Majd ismét hazafiai fájdalommal láttuk, hogy a hagyományos párttűs felébredt és hogy sok évnek fáradságos munkájával elért sikereit pár hétnek ádáz küzdelme semmivé tette. S ekkor Jászberény város közönsége kötelességének tartotta határozott alakban demonstrálni. Nagyméltóságod iránti bizalmát kötelességének tartotta első sorban azért is, mert az ellenzék élén Jászberény város képviselője küzdött s minthogy az utasítási rendszer megszűnt, ez a módszer volt legalkalmasabb arra, hogy a jászberényi választó kerület Nagyméltóságodnak igazságot szolgáltatson.

Karácsony hetében Jászberény város képviselőtestülete Nagyméltóságodat hazafiai érde-

mei elismerésével e város diszpolgárává egyhangulag megválasztotta s most midőn Nagyméltóságodnak ezen diszpolgári oklevelet átadjuk, tesszük ezt fokozott lelkesedéssel, fokozott bizalommal és határtalan szeretettel, mert Nagyméltóságodnak alakja abból az ádáz küzdelemből fényesebben került ki s Nagyméltóságod ezen küzdelemben erős leczkét adott ellenségeinek az önzetlenségéből.

Hogy mit hoz a jövőndő nemzetünkre, mit hoz a liberalizmusra, mit hoz a demokráciára, azt megjósolni sem lehet s hogy mégis reménykedünk a jövőben, annak oka abban van, mert megvagyunk győződve, hogy a nemzet nagy többsége a jövőben is Nagyméltóságodat fogja egyik vezérének tekinteni s meg vagyunk róla győződve, hogy Nagyméltóságod akár a miniszteri székben, akár azonkívül a magyar nemzeti ügynek, a liberalizmusnak, a demokráciának legerősebb oszlopa lesz. Eljen! (Lelkes éljenzés.)

Engedje meg Nagyméltóságod, hogy átadjam Jászberény város diszpolgári oklevelét.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök látható meghatottsággal vette át a polgármestertől a remek kolligraphiával pergamentre irt és Jászberény város függő pecsétjével ellátott diszoklevélét, a mely a város színes czimerével kísérelt gyönyörű kiállítású dobozban van elhelyezve, majd a következőleg felelt:

Igen tisztelt polgármester ur! Tisztelt urak!

A legmelegebb, a leghálásabb érzellemmel vettem annak idején az értesülést arról, hogy Jászberény engem diszpolgárává választott. Nem tagadom, hogy nagy politikai jelentőségű ténynek tartottam ezt és úgy bíráltam el, mint a hogyan az igen tisztelt polgármester ur most jelezve, állásfoglalásnak tekintetem szemben az akkor folyt ádáz küzdelemmel és elismerésül azon politikai irányzatomért, a melyet mindegyikfelett az egységes magyar nemzeti állam megalkotása, létrehozása érdekében követtem. A jászok ős-magyar falu első sorban hivatott, megérezni, megérteni, mily nagy jelentőséggel bír az: a magyar nemzeti államot megalkotni akarni, erőssé, egységessé tenni.

Ma, midőn elhatározásuk következtében szerencsés vagyok e diszoklevelet átvenni, változott viszonyokkal állunk szemben. A mai pillanat tiltja nekem, hogy mélyebbre hatóan, rész-

és halkan nevettek mindnyájan.

A kert felől hűvös szél kezdett fújni, s [te édes öreg úgy éreztél, mintha az az elfojtott nevetés nőtt volna meg, hogy végig törülje a homlokod, hogy eloltson mindant odabent. Olyan lett a szíved, az agyad egyszerre, mint egy üres hideg szoba, a hol elfújta a gyertyát. Levegő után kezdted kapkodni és hárman vittek be az ágyba, a kocsi, a mindenes és a magyar szolgáló. És mondtál volna nagyon valamit, de nem tudtál. Mozogtak az ajkaid, de nem értetek belőle semmit. Azt akartad mondani: szégyellem magam . . . És a párnába dugtad a fejedet: szégyellem magam . . .

— Szégyellem magam, — mondtad a kis méheknek, a melyek eljöttek hozzád bucsuzni zürzavaros álmaidban.

— Szégyellem magam, — veregetted meg a sárgát. Isten veled dinyeföld, délibábos határ, — elbujok a föld alá.

És meghaltál. Csúnya, lucskos napon temettek és a halottas kocsi is úgy megdöcögött édes szegény öreg. Nem sirattak nagyon. Oh Istenem hiszen jól jártál, az öregeknek ott a helyük. Elbujni szépen a föld alatt, a hol a kis bogárkák nem gunyolnak ki, hanem regélni fognak neked a sirkövedről, a szalagos koszorrudról, a melyek minden esztendőben kíváncsiorolnak a temető-őrné dohes kamrájából a te sírodra, a hol egy esztendőben egyszer neked is meg fogják gyújtani a megemlékezés vékony gyertyaszálait. De te szégyelni fogod magad akkor is mint utoljára, a mit nem tudnak veled elfelejtetni a perczegő jótékony kis bogárkák.

letesebben, politikai szempontból élesebben nyilatkozzam, mert az az ádáz harc, a mely a képviselőházban folyt és a mely Magyarország alkotmányának megingatásával fenyegetett és a parlamentárizmust lábbal tapodta, bizonyos határig eredményeket ért el, a mennyiben az ország érdekéből a parlamentárizmus érdekéből, az alkotmányra való tekintettel szükségesnek tartottam miniszterelnöki állásomról lemondani s a Felséges urtól felmentésemet kérni. Engedjék meg tehát, hogy röviden kizárólag a személyi vonatkozásra szorítkozzam, midőn köszönetemet fejezem ki a kitüntetésért.

Nem első eset, hogy egyik-másik törvényhatósági város diszpolgárai sorába emelt; nem első eset, hogy ily megtiszteltetés ér, de nem tagadom, bár az utolsó is, nagy jelentőségét látom épen abban, hogy Magyarországnak az ádáz küzdelem élén álló egyik politikai tényezője kapta ezzel azt a figyelmeztetést, hogy azon az uton, a melyen megy, nem helyesen megy, a magyar nemzeti állam érdekeinek és a parlamentárizmusnak ezen uton való haladásával jó szolgálatot nem tesz. Kapta onnan, a hol otthon érzi magát s a honnan kétségtelenül a legerősebben éri és erősebben kell, hogy reája hasson a bírálat, mint bárholonnan más-honnan az országból.

Engedjék meg, hogy — mint jeleztem — ez alkalommal politikai vonatkozással többé ne éljek. Engedjék meg, hogy a távozó miniszterelnök — és ma még nem a magánember — itt csak e rideg formák között ismétlje köszönetét, háláját a kitüntetésért, a melyben részesült. És fogadják egyuttal biztosítását annak, hogy mint miniszterelnökségem alatt és azelőtt is, midőn mint főispán egy törvényhatóság élén állottam, ezentul is mindenek felett első sorban arra fogok törekedni, hogy az egységes magyar nemzeti állam megalkotásával megteremtsem azt az alapot, a melyen tovább haladhatunk. Elmélettel, doctrinákkal, frázisokkal, szépen hangzó szavakkal államot alkotni, államot fenntartani nem lehet, erre a tett kell és a gyakorlatiasság; erre az egy cél felé való öntudatos törekvés szükséges, a mely nem alkuszik máról holnapra a viszonyok szerint úgy, ahogy jönnek tartjuk magunkra vagy a pártviszonyokra, de egy cél felé tör, amely nem lehet más, mint az ország érdekeinek biztosítása.

De talán ez is sok volt már ez alkalommal, amit eddig mondtam; méltóztassanak egyedül csakis a köszönetet, az elismerést és hálát fogadni, amely élni fog bennem mindig, bármiképp alakuljanak is a viszonyok és méltóztassanak meggyőződve lenni, hogy mint magán ember is mindig hiven fogom emlékezetemben megőrizni, hogy Jászberény városa ezzel az elhatározásával politikámat helyeselte és hogy Jászberény városának tekintélyes polgársága a távozó miniszterelnöknek is elhozta üdvözlését, jókívánságait, tehát a távoztól sem vonta meg elismerését akkor, a midőn pedig tőle semmit sem várhat egyebet, mint hálás köszönetet.

A miniszterelnök végül a küldöttségnek, melyet Almássy Géza főispán mutatott be, minden egyes tagjától kézzszorítással bucsuzott.

Bánffy az ellenzéken.

Budapest, febr. 24.

A M. E. L. egy kaszinói tag elbeszélése nyomán közli Bánffynak a következő érdekes, de kevés hitelre találó nyilatkozatát:

Egyike azon kevés politikusknak, a kik még nyíltan Bánffy hiveinek vallják magukat, a nem-

kavargó füstje s a sebes gyorsvonal robogása alatt megreszketett a föld. A következő pillanatban a generális megölelte a főhadnagyot.

És a mig ketten végigkocsikáztatok, — ez volt a te második diadal-utad. Nem győztetek kifogni a témátokból és otthon is beszéltél egyre és még csak nem is vettél észre a vendégek mosolygását. Hogy úgy néha megint futni hagyjad a fantáziádat.

Hanem aztán estére elesődösödött, elalmosodtal. Lehet, hogy az erős vörös bor szállt a fejedbe, mert nem akartad hagyni magadat, hogy bírod még te is. A dicsőség tett mámorossá, az a hűvös érzés, mely minden ereden végigfutott s mig a szíved minden hurja rezgett, a lecsukott pilláid alatt is láttál, láttad az ezernyi harci csákó villogását, a még villogóbb szemeket. Elmennék ma is, — mondtad — és aztán nevetve tetted hozzá: csak hagyhatnám az én kis méheimet, meg nyáron a dinyét, a magam nevelési gyönyörű dinyéket. Azt kóstolnád meg kedves generális fiam! — No meg mondom, a lovakat se volna a ki betanítsa. Ezek a fiatalok szó a mi szó igen ügyes emberek, de csak félig értenek mindenhez.

Dicsértek édes nagyon, mint a gyerekek szokták, ha nem akarják a kedvét elrontani.

Hogy azt hitték elaludtál a gyékényes karosszékben, hát félhangosan mondta a kis menyed:

— Szegény papa, legalább van a mivel eltöltheti az időt, a mivel eljátszhatik.

És a legidősebb unokád folytatta:

— Tudja generális bácsi, a méhei mind vadak, az erdőbe hordják el a mézet a faodvakba, no és a dinyéje! . . . Szegény jó nagy papa . . .

zeti kaszinóban nagy auditorium előtt elmondott egy Bánffyval folytatott beszélgetést, a melyből kitetszik, hogy Bánffy nem számolt le végleg a politikai élettel. Az illető kaszinói tag a következőkben adja elő Bánffy véleményét:

„Engem az ellenzék álláspontja és magatartása sem meg nem lep, sem nem bánt; ezt én természetesnek tartom: felvettem volna a harcot az ellenzékkel, a mint felvettem már egyszer a választásoknál; de *elkeserít a szabadelvűpárt magatartása*. A párt cserben hagyott engem a parlamentben és hátat fordított az első pillanatban, mikor lemondásonmat biztosra vehette.

A legsunyábbul viselkedtek velem szemben a Tiszák; ők ajánlották a klotürt, ők ajánlották a házszabályok egyébirányu szigorítását, ők ösztököltek, hogy hiúsítsam meg a békét és ők voltak az első patkányok, melyek leszöktek sülyedő hajómról.

Ne tartsanak engem olyan butának, hogy én át ne lássak a szitán. Beszélhetnek nekem, hogy Széll a fuzió zászlóvivője és hogy ő lesz az, a ki a 67-es alapon álló pártokat egyesíteni fogja. *Széll is csak a Tiszák politikájának végrehajtója lesz*. Mikor *Tisza* Kálmán fölkereste a Nemzeti Kaszinóban *Beöthy* Akost és vele egy órahosszat konferált, már meg volt a fuzió. Mikor valósul meg? az mellékes dolog, de kezdetét akkor vette és nem akkor, mikor Széll Kálmán előtérbe lépett.

Nem mondom, hogy nem fáj a Tiszák gyors elpártolása, nagyon fáj, de még ennél is jobban fáj *Lukács* László elpártolása. Ő volt az, a ki kieszelte az ischli klauzulát; ő vett rá engem a klauzula elfogadására és a mikor Bécsben ezt a klauzulát elejtették, kijelentette, hogy ő mindenesetre visszavonul; neki nem kell se tárcza, se miniszterelnökség, de még képviselőség sem: ő végleg visszavonul a politikai élettől.

Alig jött azonban hozzá Széll és beszélte vele — talán inkább udvariasságból, mint komoly szándékkal — öt szót, két kézzel kapott a tárcza után, mely csak addig nem kellett neki, a míg azt hitte, hogy akarata ellen is el talál tőle esni.

De ha cserbe is hagytak a Tiszák, ha csatlakoztam is Lukács Lászlóhoz, azért, azt hiszem, hogy vannak nekem a szabadelvűpártban még őszinte híveim. Én nyílt kártyával játszom és *nem adtam még ki az utolsó trófol*.

Megmondtam *Andrássy* Gyulának, Szilágyi és Csáky jelenlétében, hogy abban a pillanatban, a melyben a disszidensek és a nemzeti pártiak bejönnek a szabadelvűpártba, apellálni fogok igaz híveimre, *hogy velem együtt lépjenek ki és jöjjenek az ellenzékre. Szavamat be is fogom váltani*.

Persze, persze, csatlakoztam a Tiszákban, csatlakoztam Lukács Lászlóhoz; *Pulszky*, aki naponta negyven tanácsot adott, elsőnek sietett Széllt üdvözölni: de azért azokban, a kikre most gondolok, talán mégsem fogok csatlakozni. Ha mégis úgy volna és ezek sem volnának jobb amazoknál, akkor legalább meg lesz az a tapasztalat, hogy a politika fenéig hazugság és képmutatás és el fogom magamtól lökni a mandátumot is.

Az elbeszélő azzal fejezte be referációját, hogy nézete szerint *Bánffy* a főrendiházban fog visszavonulni. Igaz lehet, mert a nem remélt utolsó csalódásban is lesz *Bánffynak* része, a ki ma még elég naiv azt hinni, hogy a szabadelvűpárt egy része őt az ellenzékre fogná követni.

A kormányváltás.

— Kormánypárti forrásból. —

Budapest február 24.

Vész és vihar elült, elsimultak a fölkorba-csolt hullámok, újra kiderült s fölvidult a politikai szemhatár. Három nappal ezeftől jött haza Bécsből megbízatásával *Széll* Kálmán, tegnap este hét órára teljesen befejezte kormányraléptének két elüljáró feladatát. Készen van az új kabinet listája, meg van oldva az új kormányelnök másik feladata is: a parlamenti békét megteremtette. Az ellenzék megbízottaitól aláírt irásos szerződés formájában ott van az már Széll kezében. Ezzel az irásbafoglalással telt el a tegnapi nap. Most pedig a király elé járul Széll Kálmán, hogy neki jelentést tegyen a rábizott feladatok teljesítéséről: a bölcös király látni fogja a gyors és teljes eredményből, hogy a legfelsőbb döntés micsoda örömmel és megelégedéssel töltötte el azokat, kik előbb hónapokon át harcoltak, megbékélni nem tudtak. Meglehet, hogy erről a hatásról referált a felső urnak már tegnap gróf *Széchenyi* Manó is egy hosszabb audencián.

Széll Kálmán bécsi utazását szombatra jelzik egyes tudósítások, mi úgy halljuk, hogy már ma indul Bécsbe a designált miniszterelnök, honnan a békefeltételekben foglalt programnak s a miniszterjelöléseknek szankciójával fog visszatérni. A régi kabinet fejétől a napokban bucsuzik testületileg a szabadelvűpárt, a jövő hét első napjai egyikén hozza a hivatalos lap az új kabinet kinevezését, hétfőn lesznek az ellenzéki pártkonferenciák, keddre várják a szabadelvűpárt értekezletét. És miután a pártok a maguk votumával megpecsételték a békét, szerdán, márczius 1-én ülhet újból össze a képviselőház, hogy örvendjen a békés együttlétnek, meghallgassa az új kormány bemutatkozását s azután csendes, üdvös munkásságnak szentelje idejét.

A házszabályrevízió.

A békeszerződés V. pontja foglalkozik a házszabályrevízióval: ez a pont szószerint így hangzik: V. A házszabályok 204. §-ának módosítása ez idő szerint sem czélszerűek, sem szükségesek. A magyar képviselőház önérettel és elégtétellel tekinthet vissza, hogy harmincz-négy évi szakadatlan működése alatt nem forgott fenn eset, melyben ezen paragrafus alkalmazásának szüksége előállt volna. A magyar parlament méltósága és tekintélye érdekében reméljük, hogy erre nem lesz szükség ezután sem. De ha az a sajnos eset bekövetkeznék; hogy ezt a szakaszt mégis alkalmazni kellene, akkor egyértelműen kimondjuk, hogy a 204. §. végrehajtandó. A képviselőház összes pártjai felteszik és elvárják, hogy ha egy képoiselőre a kizárás határozatilag kimondatik, az azelőtt önként meghajol, minden repressziv rendszabály alkalmazása nélkül is erkölcsi kötelességének tartja, hogy magát ennek alávesse.

Szilágyi duzzog.

Szilágyi és a disszidensek duzzognak. A megteremtett új rendnek ez az első zavaró körülménye, a melyet regisztrálnunk kell a sajnálatnak azzal a nemével, a melyel minden dologról tudomást veszünk, a mi a nemzeti munka gyöngítésével együtt jár. Duzzogásra különösen az adott okot, hogy Széll Kálmán, a mikor az ellenzékkel a kompromisszumot megkötötte, a disszidensekkel nem érintkezett; a konferencián, a melyen a békeponozatokat aláírták, Szilágyit és a disszidenseket meg sem hívta s így azok, a kik a tárgyalásoknak eddig közvetítői voltak, a béke megkötésénél kiestek.

A duzzogásnak első következménye — mint hírlik — az volna, hogy a disszidensek

nem fognak visszatérni a szabadelvűpártba. — Mi volt az oka, hogy az új alakulást megteremtő munkában Széll Kálmán kénytelen volt mellőzni Szilágyit és a disszidenseket? Az ellenzék és a kormány közötti közvetlen érintkezés nehézségei báró *Bánffy* Dezső távozásával megszűntek. Így hát *közvetítésre nem volt szükség*. Széll Kálmán egyébként is kénytelen volt megmutatni lefelé és fölfelé egyaránt, hogy az ellenzék nem a kormány ellen táplált legyőzhetlen ellenszenvé miatt nem akart a kormány legfőbb representanciáját képviselő férfival érintkezni, hanem ellenszenvé tisztán Bánffy személye ellen irányult. Tart zott ezzel méltósága presztizjének s hivatala komolyságának egyaránt. Ezért nem vette igénybe a disszidensek közvetítését.

Szorosan vett békekötésre sem volt szüksége a disszidensekkel szemben. Mert Szilágyi és a disszidensek nem azért váltak ki a szabadelvű pártból s nem azért csináltak fondot a kormány ellen, a miért az ellenzék. Ők tisztán azért váltak ki, mert a lé rejtött ex-lex állapotot és általában a törvénytelen helyzetet perhorreszkálták. Ez a törvénytelen állapot most, hogy a kompromisszum Széll Kálmán és az ellenzék közt létrejött, vegképpen megmegszűnt és semmi oka többé Szilágyinak és a disszidenseknek megmaradni tovább is merev álláspontjuk mellett. Ha tehát most nem akarnak visszatérni a szabadelvűpárt kötelékébe, annak oka nem abban gyökerezik, hogy nézetük szerint a kormány törekvése és munkája nem kongruált a nemzet nagy érdekeivel.

A fuzió a szabadelvűpártban.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.)

A parlamenti működés sorrendje meg van állapítva az ellenzékkel kötött kompromisszumban.

Ezek szerint az elnökválasztás és indemnitás után a képviselőház a provizórikus törvényjavaslatot és a költségvetést fogja tárgyalni, mely után jönnek a kuriai bíraskodás és a házszabály revízió tárgyalásai.

Ennek, valamint a *kiegészítés* megteremtésének súlyos feladatával van megbizva a Széll minisztérium, mely feladatot ha megoldotta, úgy *bevégezte pályafutását*.

Igy beszélnek ezt a szabadelvűpártban, mert azt hiszik hogy a *kiegészítés után* be fog következni a fuzió és ezzel egy új minisztérium, melyben képviselve lennének kellőleg a fuziónál pártok: a szabadelvű, disszidens és nemzetipárt.

Az új minisztériumban; mely szintén Széll Kálmán elnöksége alatt alakíthatnák meg, a belügyi tárczát *Apponyi* Albert gróf, a pénzügyit *Horánszky* Nándor és az igazságügyit *Csáky* Albin gróf, vagy *Hodossy* Imre nyerné.

A miniszterek esküje.

Budapest, febr. 24 (Saj. tud. táv.)

Széll Kálmán szombaton utazik Bécsbe, hova követni fogják az új miniszterek is, hogy a király előtt a hivatalos esküt letegyék (A régi esküt nem tesznek). Ez a funkció vasárnap fog végbe menni és valószínűleg kedden már be fog mutatkozni az új kabinet a képviselőházban. Kedden lesz a szabadelvűpárt értekezlete, melyen Széll Kálmán miniszterelnök megteszi előterjesztéseit.

Schmidt kereskedelmi államtitár megmarad a kabinetben.

A nevelő szerelme.

Egy jobb családba tartozó csinos, szellemes fiatal leány akarta tegnap eldobni magát az életet, mert szerelme, kenyéradójának fiához, nagyon reménytelennek tűnt fel előtte.

A 18 éves A. Róza egy hannoveri hivatalnok család gyermeke, mintegy fél éve egy előkelő családnál mint gouvernant van alkalmazva, ahol nyájas modora és tetszetős külseje megnyerték csakhamar az összes családtagok szeretetét.

A sétáló közönségnek is feltűnt az utcán a két kis bóbítás puhaival sétáló szép német leány, aki mindig olyan busongó, ábrándos tekintettel mérte végig a járó-kelőket. Némelyek talán az elhagyott kedves otthonra gondoltak ilyenkor, a fővényes tengerpartra, a folyton nyüsgő-mozgó életre, ismerősökre, kiket ott kellett hagyni a szépséges-szép német leánynak s elszakadni a messze idegenbe, hogy kenyerét megkeresse. Csupa idegen, részvétlen emberek közé, kiknek fogalmuk sincs arról, hogy mit tesz az egy leánynak elszakadni övétől.

Pedig hát nem ez volt a baj. Korántsem ez. A honvágy érzelme rég kialudt a messziről jött német leány szívéből és helyét jadtott egy sokkal kinteljesebb érzelmenek: a boldogtalan szerelemnek.

Különösen érdeklődött a szép német leány iránt a család nagyreményű sarja, egy egyetemi hallgató, aki pár hétig a lefolyt félévi szünet alatt a családnál időzött. A leánynak is megtetszett a csinos, fiatal jogászyerek s eltávoztása után levelet is váltott vele, még pedig elég sűrűn. Egyszer csak azonban a levélváltások abba maradtak. A jogász levelei maradtak el t. i. s e miatt a leány mind szomorubb lett, annyira, hogy teljesen átalakult hangulata a háziasszonynak is feltűnt. A háziasszony beszédbe is ereszkedett vele és fakgatta a bánatának oka felől, de eredménytelenül. A gouvernant minden kérdésre kitérőleg felelt.

Bánatával halálba akart menekülni a szentimentális német leány s tettét hamar végre is hajotta.

Tegnap 12 óra után szobájába ment és egy erős zsinórral az ablak keresztfájára felakasztotta magát. *Varga Juli* szakácsné, ki a nevelőt ebédhez akarta hívni, néhány perc múlva a szobába ment s amint meglátta az akasztott leányt, a zsinórt hirtelen levágta és segítségért kiáltott.

A gyorsan alkalmazott mentési kísérletnek mőgelett a legjobb hatása, mert az öngyilkos leány most már veszélyen kívül van és a háziak szeretettel ápolják.

Egy leveléből, melyet a háziakhoz intézett, kitént, hogy a reménytelen szerelem vitte a végzetes tetre.

UJDONSÁGOK.

TAJÉKOZTATO.

- Február 25. A pénz- és gazdasági szakbizottság ülése d. u. 4 órakor.
 Február 26. Szi ligeti Társaság felolvasója d. e. 11 ó.
 Február 26. A Nagyváradi Takarékpénz-tár közgyűlése.
 Március 2. A koldusápoló egyesület közgyűlése.
 Március 4. A zenekedvelők hangversenye a Csarnokban.
 Március 5. Az ügyvédi kamara közgyűlése a városházán d. e. 10 órakor.
 Március 5. A szepítési egyesület közgyűlése d. e. 11 órakor jogakadémia disztermében.
 Március 5. Gazdasági előadás Mező-Keresztesen. (Előadók: Abonyi Károly és Molnár Lajos.)
 Március 5. A szepítési egyesület közgyűlése a vármegye nagytermében d. e. 11 órakor.
 Március 19. A hegyközség közgyűlése, a városházán d. e. 11 órakor.

* **A múlt évi deficit.** Az elmúlt 1898. év első 6 hónapjában Nagyváradi város pénztáránál több mint 20 ezer frt deficit mutat-

kozott, ami nem kis ijedelmet okozott egy a városházán, mint a közönség körében. A főszámvevő maga is aggodalommal volt eltelve, bár remélte, hogy az év második felének eredménye kedvezőbb lesz a város pénztárára. A múlt év zárszámadását most állítják össze a főszámvevősnél. Az eredményt még nem lehet tudni, de mint értesülünk, kilátás van arra, hogy a deficitet elkerüljük, vagy legalább is csekély összeget fog deficit gyanánt feltüntetni a zárszámadás.

* **Jégtörő Mátyás.** A régi közmondás szerint, ha Mátyás napjára jég van, azután enyhe idő következik, ha pedig nem talál jeget, még azután is kijut a télből. Tegnap Mátyás napjára erős fagy volt, míg egész nap verőfényes, de elég hideg volt.

* **A tűzoltó főparancsnok véleménye.** Az elmúlt évben Nagyváradi város tanácsa azt kívánta, hogy az utcák és terek öntözését a városi tűzoltók teljesítsék s ezen kívánságukat azzal indokolták, hogy a város által fizetett tűzoltóknak ugy sincs egész nap elfoglaltatásuk. A tűzoltó parancsnokság azonban ezt a kívánságát a tanácsnak közérdekből teljesíthetetlennek tartotta. Erre is volt ütköztetője a tanácsnak. Kimondotta, hogy ha a tűzoltók nem losolhatják az utcákat, el kell tiltani őket attól is, hogy az őrtanyán üres idejükben különböző ipart folytassanak. *Mezey Mihály* tűzoltó főparancsnok egy beadványt intézett e tárgyban a kapitányi hivatalhoz, a mely szerint az ipari munkától a tűzoltók nem tilthatók el, mert akkor a város által adott csekély fizetésükből nem képesek megélni, s odajutunk, mint a rendőrséggel, hogy folyton új emberek kerülnek be, akik nem lévén kiképezve, baj esetén nem tudnak sikerrel működni. Különben is az őrtanyán való ipari foglalkozás semmiképpen nem akadályozza a tűzoltókat a gyors megjelenésben a tűznél.

* **A város költségvetése.** Nagyváradi város 1899 évi költségvetését a belügyminiszter lényegtelen észrevételekkel jóváhagyta.

* **A megmérgezett Körözs.** A Bihar-Szilágyi olajgyár által kibocsátott vitriol-salakról a vizvizsgálat azt is kiderítette, hogy még «megjavítja» a Körözs vizét. És ezt nem akarják elhinni, különösen akiknek nem érdekük, hogy a salak eltávolítása mibe se kerüljön a részvénytársaságnak. A kulturmérnöki hivatal még tovább ment, s véleményként kimondotta, hogy az Egeres patakba nem szabad a vitriol-salakot engedni, hanem csövön vezessék egyenesen a Körözsbe. Dr. *B u l y o v s z k y* József polgármester felhívta egy a főmérnöki, mint a városi főorvosi hivatal, miszerint adjon véleményt a kulturmérnöki hivatal véleményére. A mérnöki hivatal kifogásolja a salak beeresztését, legfeljebb ha kellőleg meg lesz a szennyviz tisztítva. — Dr. *B a r ó t h y* Ákos tiszteletbeli főorvos kifejti, hogy a salaknak a Körözsbe eresztése káros s ha most nem is, de jövőben beszívódik a part rétegeiben s meg rontja a vízvezetékét. Hivatkozta arra, hogy a 70-es években a gázgyár kátrány tartója is egész a pecézéig megromtatta a kutak vizét. Fizikai és kémiai megtisztítás után kell ártalmatlanná tenni a szennyvizet, akkor beereszthető a Körözsbe. Különben kéri egy a mérnöki hivatal, mint a tb. főorvos, hogy a március 20-iki helyszíni tárgyalásra meghívassanak.

* **Új rend az államfogházakban.** Az igazságügyminiszter rendelete alapján az államfogházakban már legközelebb több lényeges újítást hoznak be. Az igazságügyminiszter ide vonatkozó leiratában először is kifogást emel a foglyok szabadon bocsátása körül elkövetett szabálytalanságnál. Feltűnt ez különösen a na-

pos foglyoknál, a kiknél a büntetés nagyon is illuzóruvá válik, ha büntetésük teljes letöltése előtt — sokszor órákkal előbb — már kimennek, mint ezt különben a szabályok megengedik. Az élelmezést illetőleg is változást akar bevezetni a miniszter. Az eddigi leves, hus, főzelék vagy tészta és sült husból takarékosági szempontból él akarja vonni a miniszter a sült hus. Ez a rendelkezés különösen a váci államfogház lakóit érinti érzékenyen, a mennyiben ez a szigorítás a szegedi államfogházban már régebben be volt vezetve. Szigorítást tervez a miniszter a foglyok látogatása tekintetében is. Nemkülönböztetve megszorítja a rendet a foglyok séta-idejét. Az eddigi rend szerint államfogház naponta 4 órát sétálhattak — ezen túl a sétaidő legfeljebb 2 óra lesz.

* **Sétahangverseny.** A háziezred zenekara vasárnap d. u. 5 órakor a rendes helyen fogja megtartani szokásos sétahangversenyét a következő műsorral:

1. Nyitány az »Egy napos királynő« operából. Adam A.-tól. 2. Minálunk odahaza, keringő Strauss E.-tól. 3. A »Lotrengrin« opera 3-ik fölvonásának bevezetése, Wagner R.-tól. 4. »Mindig mélyebbre« Tréfás tipegő: fagottra. Ludvig A.-tól. 5. »Alpesi pásztorelet« Pásztor ábránd. Kling B.-tól. Jönnek a huszárok. »Egy kis lovas-bravour« Eilenbergtől.

* **Ingyen gyógyszerek jegyzéke.** A miniszter körrendeletben határozta meg, hogy milyen ingyen gyógyszereket szabad az erre felhatalmazott orvosoknak a szegény betegek részére rendelni. Nagyváradi városa az erre vonatkozó szabályzatot és az ingyen gyógyszerek jegyzékét külön füzetbe kinyomatva, közrebocsátotta.

* **A román ifjúság szolidaritása.** A nagyváradi jogi akadémiából kizárt román agitátorok a kolozsvári egyetemre költöztek. Ebből az alkalomból *Szabó Emil* bölcsészettan-hallgató a nagyszabeni »Tibuná«-ban ugyancsak széles frázisokkal üdvözölte őket, a magyarokat pedig a legválogatottabb inzultusokkal illette. A nevezett bölcsész-hallgató buzdítására a kolozsvári egyetem román hallgatói nemsokára nyilatkozatot fognak közzétenni, amelyben mindnyájan szolidaritást vállalnak Bolcassal. A kolozsvári román egyetemi polgárok példáját állítólag követni fogják a magyarországi többi főiskolákon lévő román hallgatók is. A kolozsvári román ifjúság magartatása már eléggé ismeretes a multból s látjuk, hogy nemzetellenes viselkedését ez újabb cselekedetével betetőzni akarja.

* **Jó mehetség.** Biró: Nem szégyenli magát, keresztény ember léte a templomban lévő perselyt feltörni?

Tolvaj: Muszáj volt!

Biró: Hogy, hogy?

Tolvaj. Beakartam dobni egy ezüst forintot és nem fért be rajta.

* **Konfliktus a fontaine lumineuse miatt.** A fővárosunk az 1896-diki kiállítás igazgatóságával kötött szerződésében többek között egy pont foglaltatott, a melyben az volt mondva, hogy a kiállítás befejezése után az összes földalatti létesítmények a főváros tulajdonát képezik. Ilyen létesítmények voltak a kabelfektetés, vízvezetékek, csatornázások stb. Ilyen körülmények között a főváros igényt tartott a kiállítási korzón lévő fontaine lumineuse földalatti vízvezeték berendezéseire is. A kormány illetve a kiállítás igazgatósága és a főváros között parlamentirozások folytak a kérdésre vonatkozólag, de mire a főváros kimondta, hogy jogaihoz ragaszkodik és a hidrotechnikái valamint az elektromossági felszereléseket, vezetékeket magának igényli, azalatt czég, a mely a berendezéseket eszközölte, szétszította és gyártelepére vitette el a gépek részeit. A közgyűlés ezek után kimondta, hogy a szöveget szobor csoportozatát a főváros költségén helyreállítja, a volt fontaine lumineuse hidraulikus és vilámos berendezésére való tulajdoni igényét pedig fentartja. Ennélfogva a berendezések értékek megállapítását a mérnöki hivatalnak utasításába adta, hogy a megállapított érték erejéig a fővárosi kártérítési pört indítson a kormány ellen. Az ügyészség azonban nem in-

dithatta meg a pört, mivel a mérnöki hivatal még nem felelt meg a közgyűlés ama utasításának, hogy a berendezések értékét állapítsa meg. A mérnöki hivatal megsürgöttetvén, bejelentette, hogy a vízvezetési igazgatóság csak tavasszal fejezi be a szökőkút alakítását és csak akkor állapítható meg a kincstár ellen követelésbe helyezendő értékét. Az érdekes pört tehát csak is tavasszal indítható meg.

* **Apagyilkosság véletlenségéből.** A radonováci erdőségben Szabadka mellett sajnálatos szerencsétlenség történt, a melynek egy ember élet esett áldozatul. Ugy történt, hogy két szegény ember: apa és fia favágással foglalkoztak. Egy vékonyabb szálfát akartak dönteni és félig befűrészelték már a fát, mikor az apa lehajolt és nézegette a fa töve táján a befűrészeltést. Ezt a fiu nem vette észre és nekidőlve megkísérelte dönteni a fát. A törzs egyet roppanva ledőlt és úgy ütötte halántékra az öreg, hogy holtan rogyott össze. A szegény fiatal ember kétségbeesésében maga jelentette fel az esetet a rendőrségnél.

* **Rögtön megjuhászodik.** Penész Gerő (lélekszakadva a komájához.) Gyűjlik má kend a Mózsihól Baj légyön. A János sógor má mügest berugott, oszt tör, zuz mindent odaát.

Baagás Estók: Csak mönjön kend vissza, oszt kajátsa el magát, hogy: »gyün a feleségöd, János« meglátja, rögvest mögjuhászodik.

Megölte a pajtását.

— Törvényszéki tárgyalás. —

Egy csordás ember ült tegnap a vádlottak padján, hogy számoljon nagy bünéről, hogy megölte a collégáját, egy másik csordást heves szóváltás után.

Ott feküdt a törvényszék asztalán a bünyelt képező görösös végű sofa bot is, amelylyel a vádlott áldozata életét kioltotta.

A végtárgyalásról tudósítónk a következőkben számol be:

A törvényszék büntető osztálya tegnap tárgyalta Mintás János hegyközszáldobágyi csordás büntügyét, aki a múlt év október 8-án a falu másik csordását Biczis Jánost botjával agyonütötte.

Hegyköz-Száldobágy községben két csordás volt a múlt év októberéig, amikor is elkerült onnan mind a kettő, az egyiket eltemették, a másikat pedig behozták ide Váradra, az ügyészség börtönébe, ahol most várja, hogy az ügye milyen befejezést nyer.

A szomorú eset úgy történt, hogy a kérdéses napon Biczis János, aki a tehepekre ügyelt fel, előbb indult el, mint a társa Mintás, akivel csak kint a mezőn találkozott.

Kint a mezőn azután a két ember szóváltába kezdett, ami rövid idő alatt annyira fajult, hogy a jóval öregebb, de azért sokkal erősebb Biczis János bottal támadta meg Mintást. Mintás azonban ezt az ütést karjával felfogta, azután a nála lévő görösös végű bottal úgy ütötte főbe Biczist, hogy az nyomban eszméletlenül esett össze.

A diadal mámorában megszedült ember ezzel még nem elégedett meg, hanem még hat súlyos csapást mért botjával áldozatára, úgy hogy az betört fejével és mellel holtan maradt a véres tett színhelyén.

A rémes dolognak a falusi kecske pásztor Krecz Vaszalie volt a szemlélője, aki akkor ért Mintáshoz, amikor a hetedik csapást mérte áldozatára. Ekkor ő kérte, hogy hagyja abba az ütést s ő meg is fogta a kezét, aminek következtében Mintás az ütlegelést abban hagyta s hazament.

Az esetről a Krecz feljelentése következ-

tében a községnek az előjárósága azonnal tudomást szerzett s a tettest még azon a napon elfogták s azóta vizsgálati fogságban van.

A törvényszéki tárgyalást Moré Pál kir. törvényszéki bíró vezette, akin kívül a tanács Fassie Pál és Kiss Rezső bírókból alakult meg. A jegyzőkönyvet Sarkady Imre törvényszéki aljegyző vezette, a tolmácsi tisztet pedig Argyeleán Jusztin törvényszéki hites tolmács végezte.

A vádlottat Dési Géza dr. védte, míg a vádhatóságot Meszlényi Antal kir. ügyész képviselte.

A tárgyaláson a vádbeli cselekmény ösmertetése után legelőször a vádlottat hallgatták ki, aki a dolgot beismerte, azonban úgy adta azt elő, mintha ő a tettet önvédelemből követte volna el.

Ezt azonban nagyrészt megzafolta a szemtanu Krecz Vaszalie, meg az a tény, hogy ő még akkor is ütötte áldozatát, amikor az már a földön feküdt tehetetlenül s így már nem félhetett tőle.

Ebben az ügyben kihallgatták Moldován Anna, Beretajci János, Gyulán János, Somlai Miklós és Hajduk János tanukat, akik főleg a tett mellékkörülményeire, a felek közötti viszonyra lettek kihallgatva.

A bizonyítási eljárás az egész délelőttöt igénybe vette, úgy hogy a perbeszédre csak délután került a sor.

Meszlényi Antal kir. alügyész azt fejtegette szép vádbeszédjében, hogy a vádlott teljesen beszámítható állapotban volt s hogy előre megfontolta azt, hogy társát megöli s azért a szándékos emberölés büntetében kérte büntetésnek kimondani a vádlottat, míg a vádlott védője Dési Géza dr. hosszasan foglalkozva a cselekménnyel, abból azt vonta le, hogy ezen esetben másról mint önvédelemtől szó sem lehet s így a védenézének felmentését kérte.

A törvényszék a kir. ügyész érvelését fogadta el s a vádlottat, Mintás Jánost büntetésnek mondta ki a szándékos emberölés büntetében s ezért öt esztendei fegyházra ítélte amely büntetésbe négy hónapot a vizsgálati fogságból beszámítottak veit.

A ítéletet úgy a vádlott mint védője megfélebbezte, szintugy a királyi ügyész is szigorításért

IRODALOM

— **Szittya dalok** czímmel Péterfi Tamás több mint száz eredeti magyar népdalt tartalmazó kötetet szándékozik kiadni. A kötet ára egy forint. Megrendelhető *Sztupjár* Vilmos kiadónál Marosvásárhelyt.

Igazságszolgáltatás.

A Pável-Bánffy per.

— Határ keresés Magyarország és Erdély között. —

Régen huzódó nagy vitás ügy nyert elintézését a napokban a kir. Curian. Ezer holdakra menő erdős terület Biharmegye keleti határán, okozta a perlekedést. A nagyváradi gör. kath. püspökség egyrésztől, másrésztől b. *Bánffy* György és érdektársai formáltak jogot a nagy területre.

Összefüggött ezzel a kérdéssel az is, hogy az ügy eldőltevel megállapítva lesz a határvonal Erdély és Magyarország, illetve Bihar- és Kolozsmegyék között.

Egy választott bíróság járt pár évtizeddel ezelőtt a helyszínén s ideiglenesen megállapították a határt, azonban a

végleges döntést a bíróság hatáskörébe tartozónak mondták ki.

Azóta is sok villongásra adott okot ez a bizonytalan állapot

Végre *Pável* Mihály püspök a terület jogáért, a kultuszminiszter engedélyével, pert indított *Bánffy* György ellen, amelynek végeredménye a Curia mostani ítélete.

A nagyváradi kir. törvényszék, mint illetékes bíróság előtt folyt le a per első fokban s a kir. törvényszék a több ezer holdas, erdő és legelőből álló területet *Pável Mihály püspöknek ítélte oda*, s a perköltségekben báró *Bánffy* Györgyöt marasztalta el.

A kir. tábla egészen ellenkező ítéletet hozott s *Pável Mihály* püspököt keresetével elutasította s 2213 frt perköltség megfizetésére kötelezte.

Ezen II. foku ítéletet természetesen *Pável* püspök felebbezte meg a királyi Curiahoz.

Egyik helybeli és több fővárosi lap tegnap azt irták, hogy a Curia a kir. tábla ítéletét helyben hagyta teljes egészében.

Ezzel szemben hiteles forrásból arról értesülünk, hogy a Curia éppen *Pável püspök javára döntött s a nagyváradi kir. törvényszék ítéletét hagyta helyben.*

Közjegyzőség Margittán.

Az igazságügyminiszter Margittán egy közjegyzőség rendszeresítésére rendeletet bocsátott ki. Ezzel Margittának, mely természetes központját képezi egy nagy kiterjedésű népes vidéknek, régi kívánalma megy teljesedésbe, hogy járásbírósa, szolgabírósa mellé kir. közjegyzőséget is kapjon. Margitta eddig a székelyhídi közjegyzőséghez tartozott.

Az alapító igazságügyminiszteri rendelet a következő:

Igazságügyminiszteri rendelet.

Margittán m. kir. közjegyzőség rendszeresítése tárgyában.

Az 1874. évi XXXV. t.-czikk 5. §-ában nyert felhatalmazás alapján és az 1874. évi december 17-én 4.164 sz. alatt (Rend. Tár. 182. sz.) kiadott igazságügyminiszteri rendeletnek e részben való módosításával a nagyváradi kir. törvényszék kerületéhez tartozó margittai kir. járásbírósa területére, Margitta székelylyel, külön kir. közjegyzőséget rendszeresítek, a mely kir. közjegyzőség a debreczeni kir. közjegyzői kamarához fog tartozni.

E rendszeresítés folytán a székelyhídi kir. közjegyzőség hatósági köre, jelen rendeletem hatályba léptének napjától kezdve, a székelyhídi kir. járásbírósa területére szorítkozik.

Jelen rendeletem 1899. évi április hó 1-én lép hatályba és az említett napig a margittai kir. járásbírósa részéről a székelyhídi kir. közjegyzőnek illetőleg helyettesének adandó megbízásokat ez a kir. közjegyző illetve helyettes fogja teljesíteni.

Budapest, 1899. évi február hó 19-én.

A miniszter helyett:

Vörösmarty, s. k.,
államtitkár.

Szerencsétlenség egy iparvasuton.

A múlt év márczius 15-én a »Bihari erdő és mészégető vállalat« iparvasutján szerencsétlenség történt.

A pályát, mint az beigazolást nyert, nem igen tartották rendben, s így egy helyen a sineket lekötő szegek kihullottak s azokat nem helyettesítették ujjakkal.

Erről a dologról többeknek volt tudomásuk s daczára ennek, a fent irt napon egy reggel

egy gyorsvonatot utnak indítottak, amelyet ezenfelül még szabálytalanul is állítottak össze, a mennyiben a mozdony előtt is voltak kocsik, meg utánna is.

Baj azonban nem volt mindaddig, amíg a vonat nem ért az elromlott pályatestre; itt egy kocsik kisiklott s a vonat borzasztó rázkódások között ment tovább míg végre is sikerült megállítani.

A nagy rázkódásnak azonban az volt a gyászos következménye, hogy az egyik fékező, *Tyurbucz Péter* a kerekek közé esett, egy kocsik keresztül is ment rajta s a kerekek annyira összeroncolták, hogy pár percnyi szenvedés után meghalt.

A nyomozat megindult, amelynek folyamán igen terhelő adatok merültek fel arra nézve, hogy *Krausz Mór* vonatvezető és *Dornau Reinhold* mozdonyvezető nem jártak el a kellő vigyázattal és így őket a törvényszék vád alá helyezte.

Az ügy azóta a vádlottak felelőssége folytán megjárta a kir. kuriát is, azonban a vége mégis csak az lett, hogy a kuria is vád alá helyezte őket.

A törvényszék büntető tanácsán tegnap került sorra ez az ügy.

A tárgyaláson megjelent mindakét vádlott, akik mindent tagadnak, azt állítják, hogy őket felelősség legkevésbé sem terhelheti, mert ők vigyáztak.

Az azonban a szakértők terjedelmes véleménye a vádlottak bűnössége mellett bizonyít, amennyiben azt mondja, hogy a vonat összeállítás szabálytalan volt s ez is nagyban oka lehetett a szerencsétlenség bekövetkezésének.

A tárgyaláson kihallgatták még az áldozatnak az özvegyét is, aki a vádlottakat négy-száz forintban kérte elmarasztalni a saját és a két árva gyermeke részére.

A tárgyaláson azonban a még kihallgatott két másik tanúnak a vallomásaival az ügy teljesen kiderítve nem lett s így a kir. ügyész indítványára a tárgyalást elnapolták s újabb vizsgálatot rendeltek el.

A Fővárosi szegény Gyermekkert Egylet ügyének epilógja. A Fővárosi szegény gyermekkert egylet ellen néhány választmányi tag panaszára a főpolgármester tudvalevőleg vizsgálatot indított. Ez a vizsgálat még folyamatban van, de ez idő közben lejátszódott kellemetlen incidensek már a rendőrség és a büntető járásbíróóság közbenjárását provokálták. Az egyik választmányi ülés után ugyanis Grósz Sándor dr. az egylet volt elnöke, a nyílt utcán tetteleg inzultálta Lőw Dezső hírlapíró, aki az Egyletben kiméletlenül támada az egylet vezetőségét. A rendőrség ezért dr. Grósz Sándort 50 forint pénzbírsággal megváltható 5 napi fogházra és 50 forint pénzbüntetésre ítélte.

Az előzmények után dr. Grósz Sándor rágalmazás és becsületsértés miatt feljelentette Lőw Dezsőt, aki a már említett választmányi ülésen, a mikor kérdőre vonták támadásaiért, kijelentette, hogy mindazt, amit irt fenntartja, mert valóságban alapszik. A büntető járásbíró-ságnál mára volt kitűzve Nagel bíró előtt ez ügyben a tárgyalás, amelyet azonban, minthogy Lőw Dezső több tanura hivatkozott, elnapoltak.

A rosszul járó óra. Végzetes vasuti szerencsétlenségnek lett okozója most két éve Riba község mellett a 2-ik számú órház órája, mely néhány percet késett, mikor a tehervonat elrobogott az órház mellett. Eppen azon a helyen van a kocsit átjárója s *Podmaniczky Béla* báró társával akkor hajtatott át a sineken, amelyek előtt a sorompó nem volt elzárva, mikor a tehervonat meglehetősen gyorsasággal haladt el az órháznál. A vasut *Podmaniczky kocsiját* magával sodorta, majd kiütötte belőle

öt és társát s megakadva a vasuti kocsiban, a kocsik jó ideig sodorta magával a két sétakocsizót. Valóságos csoda volt, hogy *Podmaniczky Béla* és társa csak könnyebb sérüléseket szenvedtek.

A vizsgálat során elővették a vonatvezetőt, a kiről kiderült később, hogy semmiféle felelősség nem terheli. *Breznay Sándor* pályáért azonban, aki a köteles figyelmet a sorompók lebecsítésénél elmulasztotta, mert órája rosszul járt, gondatlanságból okozott kétrendbeli súlyos testi sértés vétsége miatt és közveszélyes cselekmény miatt a balasagyarmati törvényszék vád alá helyezte és *8 napi fogházra* ítélte. A királyi ítélőtáblán *Burg Lajos* bíró referálta a vasuti katasztrófából eredő bűntudat s indítványa alapján a tábla tetemesen súlyosabb ítéletet hozott, a mennyiben a gondatlan ór büntetését *8 havi fogházra* emelte fel.

REGÉNY-CSARNOK.

A szegvári nábob fia.

— Elbeszélés. —

Irtá: *Mándoky Sándor.*

7

Három hét múlva hazamentem Szegvárra, egy szörnyű bűnnel a lelkemen. Mikor a feleségem, ez a tiszta lelkű asszony megcsókolt, azt hívém, hogy észreveszi arcomon a lelkiismeretnek a bűn nyomában fakadt kínzó furdalásait. — Hej! pokollá lett akkor az a családifélek. Az a bűnös szenvedély, mint forrongó láva tombolt a lelkembe. — Unos-unos kerestem az alkalmat, hogy feljöhessek a fővárosba. — Kamilla szeretett, Kamilla az enyém volt. E szerencsétlen viszonyok egy fiúcska lett a gyümöcsé E gyermek... *te vagy!* — Így éltem én kettéosztott szívvel, két egész esztendőig kereszttül.

A szegvári asszonyhoz a hites esküm, Kamillához az én örjögő szenvedélyem kötött. A feleségemnek utóvégre is feltűnt az a nagváltozás, mely családi életünkben beállott. Abban a becsületes, tiszta hitvesi szívből feltámadt a gyanyu sanda ördöge és az a gyöngö, ideges asszony iszonyu cselekedetre határozta el magát. Midőn egyszer megint Pestre utaztam, titokban utánam jött. Jó pénzen megvette a vendéglő kapusát, ahová rendszeren szállni szoktam; — az pedig elvezette őt a szeretőm, — a te édes anyád lakására. Egymást átölve, épp a te bölcsőd mellett állottunk, midőn nesztelenül megnyit az ajtó és ő, sűrűn lefátyolozva a szobába lépett.

— Kamillám szeretlek! — boldogá foglak tenni gyermekünkkel együtt; hitvesem lész, — esküszöm az Istenre!

— *Recsky Menyhért!* hazudsz, mint ahogy nekem hazudtál, mikor az oltár előtt esküdted a holtomiglan—holtodiglan!

— *Zsuzsanna* ledobta fatyolát és mint bosszuálló angyal állott előtünk.

— Ez hát az az asszony, akiért megcsaltál engem? — Ezért kellett folyton Pestet járnod, mert a hitvesed mellett szeretőt tartottál magadnak. — Ezért volt unalmas és gyűlöletes a mi kicsi házuk; mert ott csak a tiszta, hűséges szeretet környezett, míg itt a bűnös szenvedély mámora bódította el gyalázatos szíved. — Oh én vak, hogy nem vettem észre hamarabb. — De bíztam benned, hidtem áltatásaidnak, — mert szívetek.

Kamilla kitepte magát karjaimból.

— *Menyhért!* kicsoda ez az asszony?! — Felelj!

Jéggé dermedve, szóvalatlanul állottam előtte. Kamilla a feleségemhez rohant és örjögve ragadta meg a kezét.

— Asszonyom! a nevét, a nevét ez embernek.

Récskay Menyhért. — — —

Kamilla elbocsátotta *Zsuzsanna* kezét, megtántorodott, arca fakó lett... *Recsky Menyhért*... *suttog*... *Recsky* és nem *Fehér Menyhért*...

Zsuzsanna fagyosan felkacsagott.

— *Hahaha!* Hát elhazudtad az igazi neved?

Bizonyára eltagadtál engem is, törvényes hitvesed! — Ugy-e?;

Kamilla végig nézett rajtam. Oh azt a tekintetét nem bírtam elfelejteni.

Nyomorult! És ezt az embert tudtam én szeretni. Ezért áldoztam föl mindent, szerelmet, boldogságomat!?! Oh asszonyom, vétkeztem az Isten, önmagam; de megcsalva, legjobban ön ellen. Bűnös vagyok, mert hallgattam a hitvány mézes-mázos szavaira. Oh higgyen nekem, hisz inkább szerencsétlen, mint rossz vagyok, asszonyom; koragy-rmekségemtől magamra hagyatva, úgy nőtem fel, mint a vadvirág a szabad természet kebelén, gondozó, ápoló, tanácsadó nélkül; sohase volt senkim, aki igazán szeretett volna; ezt az embert utamba lökte a pokol; — azt hazudta, hogy szeret, hogy a hitvese leszek. Hittem neki. Felelobogott lelkemben a szenvedély, a nélkülözött boldogság utáni vágy, — elbuktam. Hamar utóért a büntetés, a csalódás! Oh iszonyu az! Jaj!

Göresös zokogásba tört ki és odaborult a feleségem lábaihoz, — az asszony pedig föl-emelte.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A forradalom útján.

Budapest, febr. 24. (Saj. tud. táv.)
Mint Párisból jelentik, a tegnapi temetés mégsem folyt le minden komoly mozgalom nélkül, mint írták

Páris most egy epizód tartja izgatottságban, mely *Derouledé* képviselő és *Roget* francia tábornok között a temetés alkalmával történt.

Azzal vádolják ugyanis *Derouledé* képviselőt, hogy *Roget* tábornokot arra biztatta, hogy vonuljon az *Elyseébe* s ragadja kezébe a diktatúrát.

Egyik ezred ugyanis a temetésről vizsztatérve a *Place de la Nationon* haladt át, hol a hazafias liga tagjai gyűltek össze. A liga tagjai egész a *Reullyi* kaszárnyába kísérték az ezredet, azt kiáltozva folyton:

— *Éljen a hadsereg!*

Többen karonfogták a katonákat és velük együtt beakartak menni a kaszárnyába. Ekkor *Derouledé* képviselő, ki *Herbert* képviselővel folyton a katonákat kísérő tömeg közt volt, hirtelen *Roget* tábornokhoz ugrott, ki az ezredet vezette, lovának kantárszárát megragadta s így szólott harsányan:

— *Előre az Elyseébe!* Mentsék meg Franciaországot a *Dreyfusardoktól*.

Roget tábornok kardjával rávágott *Derouledé* és letartóztatta. Nemsokára elterjedt a hír a nép között, hogy *Derouledé* és *Herbert* képviselőket letartóztatták, de a rendőrprefektus ezzel szemben, a nagyobb mozgalmak elkerülése ézéljából kijelentette, hogy a két képviselő nincs letartóztatva és bármikor elmehetnek a kaszárnyából.

Derouledé képviselőt ezért perbe fogják hazaárulásra való csábítás címén, melynek büntetése öt év és 3000 frank.

A képviselők kiadatása.

Budapest, február 24. (Saj. tud. táv.)
A francia kamara ma határozott a teg-

napi mozgalmak hőseinek *Deroulede* és *Herbert* képviselők kiadatása ügyében. Felolvasták az államügyésznek a kiadást kérő levelét, melyben mindkét képviselő azzal van vádolva, hogy a *francia hadsereget a forradalomra lázították*.

Erre rövid ingerült vita támadt, melynek végeztével a kamara a képviselők kiadatását határozta el 438 szóval 109 ellen.

A képviselők fogsága fentartatik továbbra.

Az Orleánsi herceg kiutasítása.

Budapest, febr. 24. (Saját tud. táv.) Az Orleánsi herceg aktív működését nem jó szemmel nézik Brüsszelben. *Movicourt* útkarának tegnap közölt nyilatkozata tág anyagot nyújt a belga ellenzéki lapoknak a kormány ellen, mely megtűri, hogy egy francia trónkövetelő a barátságukban levő francia nemzet ellen áskálódjék.

Ugy hírlik, hogy a támadások hatása alatt az Orleánsi herceget Belgiumból legközelebb kiutasítják.

Ugyancsak az olasz kormány is figyelemztette a herceget, hogy Olaszország területén Franciaország ellen semmit el ne kövessen.

A Fülöp-szigetek.

Washington, február 24. Otis tábornok újabb jelentésében közli, hogy ma a fölkelők lövései több katonát és egy kapitányt megsebesítettek.

A 6. és 9. gyalogezred parancsot kapott, hogy márczius 15-én Franciscon keresztül Manilába induljon, minthogy Otis tábornok a rendes csapatok szaporítását kérte, még pedig 6000 oly embert kért, akik az indiánokkal vívott harcokban megedződtek és hozzá vannak szokva a tropikus klímához. (Magy. Táv. Ir.)

A franciaországi események.

Páris, február 24. Az est folyamán ismét tüntetések voltak, amelyek verekedéssé fajultak. Sok ember megsebesült, köztük két rendőrügynök súlyosan. Mindössze vagy 180 embert tartóztattak le. A Havas-ügynökség közlése szerint *Millevo y* seine-megyei képviselőt a Boulevard Montmartre-on letartóztatták, mert nem akart tovább menni és csödületet igyekezett előidézni a tömeget felizgatni. *Dérouléde*, *Habert* és *Millevo y* képviselőket Dupuy miniszterelnök egyenes parancsára fogták el. A rendőrfőnök utasítására *Millevo y* képviselőt reggel 1 órakor szabadon bocsátják. Éjfél után a boulevardok csöndesedni kezdtek. (Magy. Táv. Ir.)

Páris, február 24. Este 10 órakor a boulevardokon antisemita tüntetések voltak. Ez a kiáltás hangzott: »Panama!« A rendőrség többeket letartóztatott. 11 óra tájban a druoti polgármesterségen 150 fogoly volt, köztük *Choiseul du Couverville* gróf, a tengernagy fia, továbbá *Harcourt* és *Talleyrand*. Csaknem valamennyit a rendőrség szidalmazása és izgató

kiáltások miatt tartóztatták le. Több tüntető megsebesült és véres arcczal került a rendőrségre. Fél 12 órakor a Boulevard Poissonville-on verekedésre került a dolog. A rendőrség szétkergette a tüntetőket és ismét többeket letartóztatott. A Faubourg Montmartreban egy szerkesztőség erkélye előtt a papságot szidták, mire ellentüntetés következett. Itt is letartóztattak néhány tüntetőt. *Dérouléde* és *Habert*, akik egy tüntetőcsoport élén a rauliyyi kaszánya elé vonultak, a katonai hatóság felszólítása daczára sem akartak onnan elmenni. A miniszterelnök, aki a külügyminiszteriumban ebéden volt, erről értesülve, visszatért a belügyminiszteriumba és meghagyta a rendőrfőnöknek, hogy a két képviselőt tartóztassa le. (Magy. Táv. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

B u d a p e s t, február 24.

Az irányzat szilárd

Buza márcziusra	— — — — —	9.83
Új tengeri	— — — — —	4.65
Rozs őszre	— — — — —	7.90
Zab őszre	— — — — —	5.78
Tengeri augusztusra	— — — — —	—
Buza októberre	— — — — —	8.60

Értéktőzsde.

B u d a p e s t, február 24.

Az irányzat gyenge

Osztrák hitel	— — — — —	370.90
Magyar hitel	— — — — —	400.50
Államvasut	— — — — —	362.75
Rimamurányi	— — — — —	3.7.—
Magyar jelzálog	— — — — —	249.—
Salgótarjáni	— — — — —	636.—
Wagon-kölcsön	— — — — —	623.—
Villamos vasut	— — — — —	225.—
Magyar leszámítoló	— — — — —	353.25
Iparbank	— — — — —	104.25
Budapest közuti	— — — — —	404.50
Kereskedelmi	— — — — —	1011.50
Déli vasut	— — — — —	78.—

B é c s, február 24

Az irányzat nyugodt

Osztr. hitel	— — — — —	360.78
Magyar hitel	— — — — —	391.—
Államvasut	— — — — —	862.1/2
Birodalmi márka	— — — — —	58.97

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1899. február 24-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — —	120.—
Magyar koronajárdék	— — — — —	97.90
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — —	121.—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — —	101.—
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	120.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	97.25
Italmérségi jog megváltási kötvény	— — — — —	101.—
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	— — — — —	96.75
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	— — — — —	161.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcsön	— — — — —	140.50
Osztrák járadék papírban	— — — — —	101.25
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	101.10
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	120.—
Osztrák korona járadék	— — — — —	102.—
Osztrák magyar bankrészvény	— — — — —	948.—
Magyar hitelbankrészvény	— — — — —	397.75
Osztrák hitelintézeti részvény	— — — — —	367.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — — — —	368.50
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	— — — — —	358.60
Németbirodalmi márka	— — — — —	58.90
London vista	— — — — —	120.45
Párisi vista	— — — — —	47.80
20 márkás arany	— — — — —	11.79

A szerkesztőséget felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

MEGHIVÁS

a Nagyváradi Takarékpénztár Részvénytársaság

52-ik rendes

közgyűlésére,

mely 1899. február 26-ik napján d. e. 10 órakor saját üzlethelyiségében fog megtartatni.

T Á R G Y A:

1. Az igazgatóság jelentése az 1898. üzletév eredményéről.

2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1898. évi zárszámadások megvizsgálása tárgyában és ezzel kapcsolatosan a mérleg megállapítása, valamint a nyereséj felosztása iránti határozathozatal.*

3. Az alapszabályok 26. §-a értelmében lelépő igazgatóság helyébe igazgatósági elnök és 4 igazgatónak választása 3 évi időtartamra.

4. Az alapszabályok 35. §-a értelmében lelépő felügyelő-bizottság helyére 3 rendes és 1 pótfelügyelőnek választása 3 évi időtartamra.

5. Az alapszabályok 40. §-a értelmében kilépő 5 napibiztos helyébe 5 napibiztos választása 3 évi időtartamra.

6. Az igazgatóság előterjesztése a nyugdíj-alap állásáról.

Minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, tartozik a közgyűlést megelőzőleg a társaság pénztárába részvényét, melyet legalább egy hó előtt saját nevére iratott, szelvényeivel együtt letenni, hol az öt megillető szávat számát előtüntető tértívennyel láttatik el.

A mérleg eredeti példánya az üzlethelyiségben f. é. február hó 18-tól kezdődőleg a részvényesek által megtekinthető.

Nagyvárad, 1899. február 7-én.

Sal Ferencz,

kir tanácsos, igazg. elnök.

* Figyelmeztetnek a t. részvényesek, hogy az alapszabályok 15. §-a értelmében érvényes határozathozatalára 20 oly részvényesnek kell jelen lenni, kik a részvénytőkének legalább is harmadrészét képviselik.

185/1899 szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. járásbíró-ság 1898 évi S. p. IV. 593. sz. végzése folytán Temesvári első gyufa és kocsikenőcs gyár felperes részére Glück Gyula alperes ellen 9 frt 96 kr. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán, alperestől lefoglalt és 352 frtra becsült ingóságokra a nagyvárad városi kir. járásbíró-ság V. I. 105—99. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatott követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán Külváros töltésszél 177. sz. a. leendő megtartására határidőül: **1899. évi márczius hó 13 napján délelőtt 11 órája** tüzetik ki, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, hordók, pálinka, 2 ló, 1 szekér s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Kelt Nagyváradon, 1899 évi február hó 23.

Batig Ferencz.

kir. bir. végrehajtó.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi október 1-től.

Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.						Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.						Püspök-Ladány—Debreczen—Ermihályfalva.						
	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	T. v.	
Kolozsvár ind.	11 01	5 23	7 00	6 13	—	Budapest ind.	9 15	1 55	5 45	8 30	—	P.-Ladány ind.	4 06	1 31	6 00	2 29	6 05	
B.-Hunyad >	12 20	6 40	8 37	7 54	—	Nagykátá >	10 20	3 05	7 54	10 16	—	Debreczen >	5 22	3 —	6 55	3 56	8 20	
Csucsá >	12 52	7 09	9 19	8 32	4 49	Szolnok >	11 19	4 23	9 27	11 31	—	Ermihályfalva érk.	6 35	4 01	7 38	4 58	9 47	
Bucsa >	—	—	9 33	8 51	5 13	P.-Ladány >	12 55	5 55	11 53	2 00	5 00	Ermihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány.						
Brátka >	—	—	9 50	9 10	5 38	Báránd >	—	—	12 07	2 12	5 17	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.		
Rév >	1 34	7 47	10 08	9 30	6 13	Sáp >	†1 17	†6 15	12 24	2 27	5 38	Ermihályfalva ind.	6 36	11 09	5 35	9 14	8 13	
Élesd >	†1 48	†7 59	10 25	9 48	6 42	B.-Ujfalu >	1 33	6 30	12 46	2 47	6 04	Debreczen >	3 37	12 36	8 15	10 27	9 01	
Mező-Telegd >	2 01	8 11	10 42	10 07	7 10	M.-Peterd >	—	—	1 00	3 00	6 21	P.-Ladány érk.	5 13	1 45	9 45	11 28	9 48	
F.-Vásárhely >	—	—	11 01	10 27	7 38	M.-Keresztes >	—	—	1 14	3 12	6 37	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
Várad-Velenceze >	2 25	8 32	11 10	10 37	7 51	Bors >	—	—	1 28	3 25	6 56	V. v.	V. v.	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta				
Nagyvárad érk.	2 31	8 38	11 17	10 44	8 —	Püspöki >	—	—	1 36	3 32	7 08	Debreczen i.	8 35	4 21	Nagy-Léta-	5 25	1 05	
Nagyvárad ind.	2 38	8 43	11 32	11 04	2 22	Nagyvárad érk.	2 11	7 07	1 48	3 42	7 22	Sáránd >	9 28	5 06	Vértés ind.	—	—	
Püspöki >	—	8 51	11 42	11 14	2 37	Nagyvárad ind.	2 18	7 14	2 06	3 58	1 22	H.-Bagos >	9 41	5 17	M.-Pályi >	5 47	1 30	
Bors >	—	—	11 50	11 22	2 48	V.-Velenceze >	2 24	—	2 30	4 05	1 31	H.-Pályi >	10 05	5 41	H.-Pályi >	6 03	1 48	
Mező-Keresztes >	—	—	12 03	11 37	3 20	F.-Vásárhely >	—	—	2 41	4 16	1 46	M.-Pályi >	10 20	5 55	H.-Bagos >	6 18	2 05	
Mező-Peterd >	—	—	12 15	11 50	3 38	M.-Telegd >	2 50	7 43	3 03	4 38	2 19	N.-Léta-	—	—	Sáránd >	6 40	2 29	
B.-Ujfalu >	3 18	9 23	12 29	12 05	4 16	Élesd >	†3 04	†7 56	3 21	4 56	2 50	Vértés érk.	10 43	6 15	Debreczen é.	7 18	3 13	
>	†3 33	†9 38	12 47	12 25	4 49	Rév >	3 26	8 18	3 45	5 20	3 32	Sáránd—Derecske.						
>	—	—	1 01	12 41	5 13	Brátka >	—	—	4 06	5 43	4 08	Derecske—Sáránd.						
>	4 03	10 06	1 34	1 19	5 31	Bucsa >	—	8 51	4 27	6 04	4 36	Sáránd ind.	9 38	5 16	Derecske ind.	6 00	9 02	
>	5 39	11 44	3 35	3 37	—	Csucsá >	4 16	9 06	4 53	6 31	5 03	Derecske érk.	9 57	5 35	Sáránd érk.	6 20	01 49	
Nagy-Káta >	6 34	12 41	4 45	5 07	—	B.-Hunyad >	4 52	9 37	5 32	7 16	—							
Budapest érk.	7 50	10 50	6 20	7 10	—	Kolozsvár érk.	5 55	10 37	6 59	8 33	—							

Nagyvárad—Szeged.				Szeged—Nagyvárad.				Nagyvárad—Arad.				Arad—Nagyvárad.							
	Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	V. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.		Sz. v.	Sz. v.	Sz. v.				
Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Szeged ind.	3 45	10 25	6 40	Nagyvárad ind.	10 20	4 25	7 30	Arad ind.	5 10	11 20	9 37				
Ósi >	10 30	4 36	7 44	H.-M.-Vásárhely >	4 44	11 05	7 57	Gyula >	12 21	6 34	10 21	Kurtics >	5 39	11 52	10 04				
Less >	10 48	4 56	8 06	Oroszáza >	5 39	11 54	9 38	Békés-Csaba >	2 23	7 17	4 32	Kétegyháza >	6 14	12 37	10 54				
Gyapju >	10 56	5 04	8 18	Csaba >	7 00	2 33	4 50	Kétegyháza >	2 54	7 44	5 03	Békés-Csaba >	7 —	2 33	4 50				
Cséffa >	11 0	5 12	8 29	Gyula >	7 27	3 05	5 26	Kurtics >	3 28	8 20	5 38	Gyula >	7 27	3 05	5 26				
Szalonta >	11 26	5 37	9 08	Sarkad >	7 47	3 27	5 56	Arad érk.	3 55	8 47	6 05	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31				
Kötegyán >	11 46	5 57	9 37	Kötegyán >	†7 56	3 39	6 09	Szombatság-Rogoz—Dobrest.								Dobrest—Szombatság-Rogoz.			
Sarkad >	11 57	6 9	9 51	Szalonta >	8 23	4 10	6 47	Szombatság-Rogoz ind.	6 08	7 55	—	Dobrest ind.	4 22	†6 3	—				
Gyula >	12 21	6 34	10 21	Cséffa >	8 42	4 34	7 18	Nánhegyesel >	†6 34	†8 21	—	Nánhegyesel >	†4 32	7 41	—				
Csaba >	2 10	7 22	4 44	Gyapju >	—	4 42	7 29	Dobrest érk.	6 44	8 31	—	Szombatság-Rogoz érk.	4 56	7 66	—				
Oroszáza >	3 10	8 32	5 50	Less >	9 04	5 00	7 51	Nagyvárad—Gyoma.								Gyoma—Nagyvárad.			
H.-M.-Vásárhely >	4 00	9 26	7 00	Ósi >	9 21	5 19	8 16	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	—	Gyoma ind.	3 40	2 40	—				
Szeged >	4 35	10 20	7 55	Nagyvárad érk.	9 32	5 30	8 31	Ósi >	6 09	2 51	—	Déva-Ványa >	4 37	3 48	—				

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.					
	V. v.	Sz. v.			Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.			
Nagyvárad ind.	3 50	2 40	Vaskóh ind.	4 30	2 —	Nagyvárad ind.	5 50	2 37	Gyoma ind.	3 40	2 40	Gyoma ind.	3 40	2 40			
V.-Velenceze >	4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >	†4 42	†2 43	Ósi >	6 09	2 51	Déva-Ványa >	4 37	3 48	Déva-Ványa >	4 37	3 48			
Félix-Fürdő >	4 32	3 13	Szudries >	5 09	3 12	Uj-Palota >	6 24	3 05	Körös-Ladány >	5 13	4 22	Körös-Ladány >	5 13	4 22			
Kardó >	4 50	3 27	Belényes >	5 37	3 52	Gyires >	6 41	3 17	Szeghalom >	5 40	4 53	Szeghalom >	5 40	4 53			
Magyar-Gyepes >	5 50	4 17	Sonkolyos >	†5 58	†4 15	Körösszeg >	7 02	3 36	Vésztő >	6 12	5 34	Vésztő >	6 12	5 34			
Tasádfő >	6 07	4 31	Belényes-Ujlak >	6 19	†4 27	Szakál >	7 39	4 05	Köt >	6 38	6 03	Köt >	6 38	6 03			
Drág-Cséke >	6 30	4 45	Rorz >	†6 19	†4 37	Nagy-tóti >	7 55	4 21	Iráz >	6 52	6 29	Iráz >	6 52	6 29			
Magyar-Cséke >	6 50	†5 —	Sólyom >	6 35	4 58	Komádi >	8 25	4 32	Komádi >	7 10	7 08	Komádi >	7 10	7 08			
Dusesd >	†7 05	†5 12	Gyanta >	6 56	†5 19	Iráz >	8 42	4 49	Nagy-tóti >	7 22	7 13	Nagy-tóti >	7 22	7 13			
Szombatság-Rogoz >	7 46	5 47	Höllöd >	7 10	5 34	Köt >	9 19	5 14	Sakál >	7 48	7 43	Sakál >	7 48	7 43			
Höllöd >	7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >	7 31	6 03	Vésztő >	9 44	5 32	Körösszeg >	8 11	8 12	Körösszeg >	8 11	8 12			
Gyanta >	8 12	6 11	Dusesd >	†7 55	†6 34	Szeghalom >	10 34	6 13	Gyires >	8 33	8 33	Gyires >	8 33	8 33			
Sólyom >	8 38	6 36	Magyar-Cséke >	†8 07	†6 49	Körös-Ladány >	11 —	6 31	Uj-Palota >	8 47	8 53	Uj-Palota >	8 47	8 53			
Rorz >	†8 53	†6 50	Drág-Cséke >	8 26	7 17	Déva-Ványa >	12 05	7 21	Ósi >	9 03	9 12	Ósi >	9 03	9 12			
Belényes-Ujlak >	9 05	7 01	Tasádfő >	8 40	†7 33	Gyoma érk.	12 45	8 06	Nagyvárad érk.	9 20	9 30	Nagyvárad érk.	9 20	9 30			
Sonkolyos >	†9 18	†7 13	Magyar-Gyepes >	8 54	7 50	Nagyvárad—Ermihályfalva								Ermihályfalva—Nagyvárad.			
Belényes >	10 04	7 47	Kardó >	9 27	†8 31	Nagyvárad ind.	6 50	5 40	Ermihályfalva ind.	5 05	5 33	Nagyvárad ind.	6 50	5 40			
Szudries >	10 27	8 09	Félix-Fürdő >	9 40	†8 45	B.-Püspöki >	7 17	5 57	Érselind >	5 37	6 24	B.-Püspöki >	7 17	5 57			
Lunka-Rézbánya >	10 56	†8 29	V.-Velenceze >	10 01	9 09	Bihar >	7 44	6 20	Szekelyhid >	6 14	6 22	Bihar >	7 44	6 20			
Vaskóh érk.	11 12	8 49	Nagyvárad érk.	10 11	9 19	Paptamási >	8 13	6 48	Nagykágva >	6 27	7 32	Paptamási >	8 13	6 48			
Szekelyhid—Margitta				Margitta—Szekelyhid				Nagyvárad—Ermihályfalva				Ermihályfalva—Nagyvárad.					
Szekelyhid ind.	9 50	7 55	Margitta ind.	4 35	4 45	Gyapoly >	8 29	7 03	B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 12	7 03			
Apátkeresztur >	10 46	8 41	Monos-Petri >	4 46	4 56	B.-Diószeg >	8 52	7 24	Gyapoly >	6 59	7 33	B.-Diószeg >	8 52	7 24			
V.-Ábrány >	11 03	8 55	V.-Ábrány >	4 57	5 08	Nagykágva >	9 07	7 38	Paptamási >	7 24	8 39	Nagykágva >	9 07	7 38			
Monos-Petri >	11 16	9 06	Apátkeresztur >	5 13	5 26	Szekelyhid >	9 40	8 03	Bihar >	7 15	8 04	Szekelyhid >	9 40	8 03			
Margitta érk.	11 28	9 16	Szekelyhid érk. reg.	5 54	6 07	Érselind >	10 08	8 26	B.-Püspöki >	8 05	8 40	Érselind >	10 08	8 26			
								Ermihályfalva érk.				Nagyvárad érk.					

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelent.

A *-gal jelzettek feltételes megálló helyek.